

HE 131/2025 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle alkoholilain muuttamisesta

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta, 18.2.2026
Lakiasiaainjohtaja Kai Massa

Työtä ja hyvinvointia koko Suomeen • Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry

Euroopassa suositaan alkoholin nauttimista ravintoloissa – Suomessa ei.

- Muissa maissa anniskelua suositaan sen työllistävän ja verotuloja tuovan vaikutuksen takia. Perheet ja eri sukupolvet viettävät yhdessä aikaa ravintoloissa hyvästä ruoasta, juomasta ja seurasta nauttien.
- Suomessa alkoholi nähdään päihteenä riippumatta siitä, miten alkoholia nautitaan ja alkoholiverot ovat puolestaan haittaveroja. Kun toimittajat tekevät televisioon juttuja alkoholiongelmista, lähes poikkeuksetta kuvamateriaali on ravintoloista. Tämä siitä huolimatta, että vain reilu 10 prosenttia alkoholista nautitaan ravintoloissa.
- Suomessa suhtaudutaan positiivisesti alkoholin nauttimiseen julkisissa paikoissa, toisin kuin muualla Euroopassa. Helsingin sanomat teki jutunkin (20.7.2025) siitä, miksi Tukholmassa ei ole yhtä elävää pussikaljakulttuuria kuin Helsingissä. Systembolagetin myyjä sanoi, ettei Ruotsissa haluta kannustaa sellaiseen käytökseen.
- **Asenneilmapiiriin on muututtava ravintoloissa käymistä ja anniskelua suosivaksi. Valtion tulee ravintoloiden toimintaa tukevalla alkoholilainsäädännöllä ja veropolitiikalla ohjata siihen, että alkoholin nauttiminen siirtyy kaduilta ja kodeista ravintoloihin.**

Etämyynnin salliminen syrjii kotimaisia toimijoita

Etämyynti

EU/ETA - maista sallitaan enintään 80 prosenttisten alkoholijuomien etämyynti. Ulkomaisesta verkkokaupasta voi ostaa satoja litroja väkevää alkoholia kotiovelle kuljetettuna.

Räikeä kilpailuvääristymä, jossa kärsijänä on kotimainen alkoholielinkeino, erityisesti ravintola-ala ja niiden työntekijät sekä valtio veronsaajana.

Alkoholimonopolin ylläpitämiselle ei ole enää perusteita.

Vähittäismyynti

Suomessa saa myydä enintään 5,5 % / 8 % vahvuisia alkoholijuomia. Ravintola ei voi myydä edes yhtä viinipulloa aterian yhteydessä kuljetettuna.

Monopolin purkaminen

1) ravintoloille tulisi antaa oikeus viinien (sisältää hedelmä- ja marjaviinit) ulosmyyntiin klo 9–21 ja ruokailun yhteydessä avatun viinipullon mukaan ottaminen klo 24 asti.

2) Pienvalmistajille laajennettu vähittäismyyntioikeus (valmistelussa STM:ssä)

Alkoholitoimitukset

Kannatettavat asiat

Toimituslupa, omavalvonta ja toimituspassi.

Ei vahvaa tunnistautumista verkkokaupoissa.

Ei velvoitetta todennettavaan ikärajavalvontaan, joka olisi tehnyt alkoholitoimitukset ravintoloille mahdottomaksi.

Ikä tarkistetaan tarvittaessa henkilötodistuksesta kuten toimitaan anniskelussa ja vähittäismyynissä.

Muutostarpeet

Jos toimitettavasta alkoholipakkauksesta käy ilmi sen sisältö, ei erillistä merkintää alkoholista tarvita (esimerkiksi ravintola toimittaa pitsan kanssa oluen).

Täsmennys 37 § momenttiin, että etukäteen hyväksytyille anniskelualueille ei saa toimittaa alkoholijuomia, kun siellä anniskellaan.

Yhteenveto

Hallituksen esityksen mukainen sääntely mahdollistaa kotiinkuljetuksen myös yksittäiselle ravintolalle toisin kuin erittäin byrokraattinen ensimmäinen STM:ssä valmisteltu esitys.

MaRa kiittää hallitusta siitä, että lausuntopalaute on näiltä osin otettu huomioon.

Alkoholimarkkinointi

Kannatettavat asiat

Väkevien mainonta verkossa ja sosiaalisen median sivuilla sallitaan.

Muutostarpeet

Väkevien alkoholijuomien markkinointi tulisi olla mahdollista elokuvateatterissa esitettävän kuvaohjelman yhteydessä, jos elokuvateatterissa anniskellaan.

Väkevien alkoholijuomien mainonta tulisi säilyä sallittuna painetuissa ammattijulkaisuissa.

Yhteenveto

MaRa kannattaa alkoholijuomien markkinointisäännösten keventämistä, jolloin myös ravintolat voivat mainostaa kotisivuillaan tai sosiaalisen median sivuilla väkeviä alkoholijuomia ja drinkkejä.

Viranomaisten rajallisia resursseja vapautuu markkinointisäännösten valvonnasta järkevämpään työhön.

Alkoholilain seuraamuksista

- Hallituksen esityksen seuraamusmaksua (71 §) ja luvan peruuttamista (72 §) koskevissa säännöksissä on huomioitu talousvaliokunnan aiemmasta hallituksen esityksestä antama lausunto (TaVL 28/2024 vp).
- Seuraamusmaksun määrä on jatkossakin 300–1 000 euroa eikä määräaikaisen ja pysyvän luvan peruuttamisen kynnystä muuteta.
- **MaRa kannattaa hallituksen esityksen ehdotuksia ja pitää erittäin tärkeänä, että seuraamusmaksua ja luvan peruuttamista koskeviin säännöksiin ei tehdä kiristyksiä.**

Ravintola-alan ahdingosta

- Ravintoloiden taloudellinen ahdinko on nyt suurempi kuin aiemmin 2000-luvulla koronarajoitusaikaa lukuun ottamatta.
 - Vielä 2000-luvun alussa alkoholin osuus ravintolamyynnistä oli 50 prosenttia. Nykyisin se on enää noin 30 prosenttia. Alkoholin anniskelun osuus kokonaiskulutuksesta on alentunut 25 vuodessa 20 prosentin tasolta 11 prosentin tasolle.
- Alkoholin myynnin jyrkkä lasku ravintoloissa on heikentänyt merkittävästi ravintoloiden kannattavuutta.
- Suomessa harjoitettu alkoholipolitiikka on noin 20 vuoden kuluessa synnyttänyt satoja tilausravintoloita, joihin asiakas voi tuoda omat alkoholijuomat, tavallisimmin ulkomailta hankitut.
 - Tällaisen ravintolatoiminnan yleistymisen on hävittänyt satoja anniskeluluvalla toimivia ravintoloita, etenkin pienemmistä kunnista.

Ravintola-alan ahdingon helpottaminen

- Anniskelun arvonlisävero alennetaan samalle tasolle ruoan kanssa (13,5 prosenttiin). Tämä olisi erinomainen keino elvyttää ravintoloiden kysyntää ja työllisyyttä.
- Ravintoloille oikeus viinien ulosmyyntiin.
 - Selvityshenkilö Antti Neimala esitti viinien vähittäismyyntiin vapauttamista koskevassa selvityksessään (16.4.2025), että ravintolat saisivat oikeuden viinien vähittäismyyntiin. Hän katsoi, etteivät alkoholihaitat kasvaisi tämän takia
- Anniskelualueeksi tulisi hyväksyä katsomotila esittävän taiteen teatteri-, tanssi-, ooppera- ja musiikkiesityksissä ilman vaatimusta siitä, että katsomotilan pitää olla varattu yksinomaan täysi-ikäisille.

MA·RA